

1. Wstęp

Celem poniższej diagnozy jest identyfikacja zasobów oraz analiza potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej Gminy Tarnowiec, oraz wzmocnienie zaangażowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Tarnowcu w życie społeczności lokalnej oraz rozwijanie kapitału kulturowego jej mieszkańców.

Diagnoza pomoże nam:

- dopasować podejmowane działania do potrzeb odbiorców,
- dostrzec bariery i przeszkody w dostępie do ciekawej oferty skierowanej do mieszkańców,
- pozyskać partnerów do działania, by wykorzystać potencjał lokalny we wspólnym działaniu,
- bardziej poznać społeczność lokalną w zakresie jej potencjału, potrzeb i problemów.

Diagnoza powstała w związku z realizacją projektu „Biblioteka zbliża sąsiadów - integracja mieszkańców Gminy Tarnowiec poprzez literaturę, historię lokalną, sztukę i tradycję regionalną” w ramach programu BLISKO (2022-2023) dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025- Priorytet 4.1.

W ramach programu BLISKO zorganizowaliśmy szkolenia dla bibliotekarzy i naszych partnerów projektowych, które miały na celu podnieść nasze kompetencje zawodowe oraz zbudować sieć partnerów zgromadzonych wokół naszej biblioteki. W tym celu rozpoznawaliśmy potencjał gminy pod względem historycznym, przyrodniczym i kulturowym. Zorganizowaliśmy również szkolenie dla bibliotekarzy z ościennych gmin, podczas którego wspólnie zastanawialiśmy się, jak położenie Tarnowca pomiędzy dwoma dużymi miastami (Jasło i Krosno) przyczynia się do jego rozwoju, czy wręcz stanowi barierę. Braliśmy udział w wyjazdach studyjnych do zaprzyjaźnionych bibliotek.

Tematem przewodnim tego roku była książka przedstawiona na tle historii, kultury, sztuki, tradycji lokalnej i środowiska przyrodniczego naszej gminy. W ramach prowadzonych działań powstała diagnoza określająca zasoby oraz potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej.

2. Metodologia badania zasobów i potrzeb społeczności lokalnej Gminy Tarnowiec.

Badanie rozpoznawania potrzeb lokalnych społeczności trwało w dniach od 1.07.2022 r. do 30.10.2022 r. Realizowano go poprzez ankiety, spotkania z partnerami projektu, grupami nieformalnymi, organizacjami pozarządowymi. Rozmowy z mieszkańcami prowadzono w każdej z filii, podczas szkoleń z partnerami oraz imprez organizowanych przez bibliotekę również zbierano informację dotyczące społeczności lokalnej. Przy każdej okazji szczegółowo przedstawione zostały założenia projektu i naszego zadania oraz zachęcano do wzięcia udziału w konkursie w 2023 roku na najlepsze inicjatywy lokalne.

3. Analiza wyników badania.

Diagnoza potrzeb przebiegała w formie luźnych, otwartych rozmów, które były poprzedzone informacją o założeniach projektu „Biblioteka zbliża sąsiadów” oraz o założeniach programu BLISKO.

Czytelnikom zadawano 6 pytań dotyczących teraźniejszości i przyszłości działań prowadzonych przez bibliotekę. Poruszane w rozmowie zagadnienia dotyczyły m.in.

- co czytelnikom podoba lub nie podoba się w bibliotece,
- co chcieliby zmienić w działalności biblioteki,
- na jakie spotkania i wydarzenia chcieliby przyjść w swojej placówce,
- co jest dla nich przeszkodą w przychodzeniu do biblioteki i wypożyczaniu książek.

Członkowie społeczności lokalnej podczas badania mogli wyrazić swoje opinie na temat ułatwień w korzystaniu z bibliotek, spędzania wolnego czasu na terenie gminy, kreatywnych działań prowadzonych przez bibliotekę, mogli zaproponować działania skierowane do małych dzieci, rodziców z dziećmi i dorosłych oraz inne działania dla swojej grupy społecznej lub wiekowej.

Założyliśmy, że zdiagnozujemy następujące grupy wiekowe: rodzice, młodzież 13-18 lat, osoby 45+. Dzięki przeprowadzonym ankietom i rozmowom udało się dotrzeć do 153 osób. Najliczniejszą grupę respondentów stanowili czytelnicy w wieku 25-60 lat, w dalszej kolejności młodzież 13-15 lat, natomiast najmniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 16-24 lata.

Ankietowani wyrażali swoje zadowolenie z bogatego księgozbioru bibliotek, który jest na bieżąco uzupełniany w nowości wydawnicze przeznaczone dla każdej grupy wiekowej. Zauważyli, że czas oczekiwania na wybraną książkę w bibliotece jest bardzo krótki. Sugerowano uzupełnienie księgozbioru o literaturę popularnonaukową z wybranych dziedzin dla dorosłych. Proponowano zakup poradników dla rodziców oraz książeczek do nauki czytania dla najmłodszych.

Na pytanie dotyczące wydarzeń i spotkań ankietowani wyrazili potrzebę organizowania spotkań z ciekawymi ludźmi, najczęściej chcieliby spotkania z pisarzami, spotkania integracyjne w przestrzeni biblioteki lub w parku dworskim. Zasugerowano również chęć wyjazdów do teatrów, oraz większą współpracę ze szkołami publicznymi i szkołami działającymi w ramach stowarzyszeń.

Ankietowani wyrazili opinię, że główną przeszkodą w korzystaniu z biblioteki i uczestniczeniu w jej działaniach jest brak czasu zarówno dzieci, jak i młodzieży oraz dorosłej populacji mieszkańców Gminy Tarnowiec. Zwrócili również uwagę na niedostateczną powierzchnię pomieszczeń bibliotecznych potrzebną do prowadzenia spotkań i zajęć z większą ilością uczestników.

4. Podsumowanie

Dzięki programowi BLISKO udało się przeprowadzić diagnozę potrzeb społeczności lokalnej dla Gminy Tarnowiec. Jest ona dobrym początkiem do spojrzenia na kulturę w naszej gminie, jej potencjał kulturalny, literacki, historyczny, regionalny, artystyczny i przyrodniczy oraz do skonfrontowania tego z potrzebami mieszkańców. Diagnoza pokazała nam, na jakim etapie znajduje się biblioteka, jak jest postrzegana i czego oczekują użytkownicy. Jakie są mankamenty w jej działalności i na jakie działania należy zwrócić największą uwagę.

Potwierdzono, że działalność biblioteki powinna odpowiadać na potrzeby mieszkańców. W obecnych czasach dużym zainteresowaniem cieszy się działalność animacyjna włączająca mieszkańców i dająca im możliwość rozwoju własnych pomysłów i pasji. Jesteśmy otwarci na współpracę ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi czy liderami działającymi na terenie gminy.

Dzięki badaniu nawiązano dialog z mieszkańcami, a oni poczuli, że mają realny wpływ na projektowanie działań biblioteki oraz przestrzeni kulturalnej wokół siebie. Diagnoza wykazała, że biblioteki w naszej gminie są miejscem przyjaznym, bezpiecznym i chętnie odwiedzanym przez mieszkańców.

Diagnoza stanowi punkt wyjścia do działań na 2023 rok.

Opracował: Waław Kozdrój